

Familiekring Roes heeft eigen tijdschrift

rubriek over familie- en boerderijnamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen 0543 472603

Al in 1950 verscheen een boek over Het Geslacht Roes. De gepensioneerde leraar en genealoog dr. W.P. Thijssen uit Hilversum was er de auteur van. Thijssen maakte gebruik van gegevens van notaris Steven Roes in Winssen, die ze had overgenomen van diens vader en voorganger B.A. Roes (1822-1904). Roes senior met zijn lange witte baard stond bij Betuwse ambtenaren en pastoors bekend als 'die gekke notaris' die alles over de Roeseën wilde weten en ze schreeven vaak maar gauw iets op om van hem af te zijn.

Ook bleek Thijssen bereid te schipperen met bepaalde huwelijks- en geboortedata om met betrokkenen geen ruzie te krijgen. Door dit alles bevatte het boek, dat vooral over de Betuwse (Heterense) tak gaat, zoveel fouten dat Thijssen zelfs niet meer de moed vond het beloofde supplement uit

te brengen. Toch heeft Thijssen pionierswerk verricht, want de archieven waren in die tijd nog zeer ontoegankelijk en voor stamboomonderzoekers waren er nauwelijks faciliteiten.

Voor de Familiekring Roes was een en ander aanleiding om een eigen tijdschrift te beginnen, waarin stap voor stap de gegevens in het boek zouden kunnen worden aangevuld en verbeterd. Behalve namen en jaartallen wordt nu ook veel meer de vraag gesteld wat voor mensen die voorouders eigenlijk waren en hoe ze dachten en leefden. Maar ook is het doel van het tijdschrift om de andere takken meer te belichten, vooral de Achterhoekse. Want hier ligt ongetwijfeld de naamsoorsprong.

Secretariaat

Het redactiesecretariaat van het tijdschrift (Batavierenweg 4, 6616AR Hernen) is thuis bij de ex-dagbladjournalist Harrie Kolk-suit Hernen in de Betuwe (zijn moeder heet Roes). De vutter vertelt: „We hebben zo'n tweehonderd abonnees in binnen- en buitenland. Het losbladige tijdschrift verschijnt vanaf 1991 enkele malen per jaar. De A4-pagina's komen bij de lezers in een 4-rings verzamelmap." Voorzitter van de Familiekring Roes is mr. J.B.M. Roes, de huidige notaris in Beuningen.

De familie Roes valt qua herkomst in drie hoofdtakken uiteen, twee in de Achterhoek, oorspronkelijk vooral boeren, en de 'notaristak' in de Betuwe. Voor zover na te gaan was de verdwenen boerderij

♦ De Frans Roesstraat in Gaanderen, genoemd naar de bekendste Roes-telg; dialectschrijver in de Graafschapbode onder het pseudoniem Herman van Velzen. (Foto Hans Groene)

Ter Boeck in Oud-Gaanderen (deze stond kort bij het eveneens verdwenen klooster Bethlehem) het oudste stamhuis Roes, Berent Roessen (plm.1660 - plm.1730) trouwde in 1693 met de jonge weduwe Hendersken ter Boeck en nam waarschijnlijk toen deze boerderij over. Waar Berent vandaan kwam weten we niet. Gedacht kan worden aan Sinderen/ Breedenbroek of Voorst, waar boerderijen staan met dergelijke namen, resp. de Roese en het Roussenhuis. Maar Berent kan ook wel uit Gaanderen zelf afkomstig zijn geweest.

Van de vele kinderen van Berent en Hendersken zijn de drie zonen stamvaders van drie hoofdtak-

ken: Derck (boer op Saxin Gaanderen, geb. plm. 1695), Jan (boer op het Holder in Breedenbroek, geb. plm. 1703) en Steven (boer op Ter Boeck in Gaanderen, geb. plm. 1705). Steven werd de stamvader van de Heterense tak. Zijn zoon Bernardus was aartspriester van Gelderland (kerkleider vóór het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie).

Veel Roeseën waren (zijn) maatschappelijk erg actief. Zo hebben ze bijvoorbeeld in Gaanderen een grote rol gespeeld in kerk, spaarbank en werkliedenvereniging. Ook zijn er heel wat paters en priesters in de familie. De betekenis van de naam Roes is onzeker. Gedacht kan worden

aan een uitgeweken Rus, maar eerder aan 'rus', een biesachtige plant die op drassige grond groeit. Van de zeventiende tot de negentiende eeuw wonen de Roeseën aan weerskanten van de grens. Kijkend naar de grootste concentratie Roeseën op dit moment zijn drie takken te onderscheiden: Ulft/Anholt, Megchelen en Doetinchem, waarvan de twee eerste waarschijnlijk van Berent afstammen. Voor de Doetinchemse tak is dat twijfelachtig.

Herman van Velzen

Interessant is het in de Roes-map na te gaan, waar de wortels liggen van de bekendste Roes-telg Frans (1902-1974) alias de volksschrijver Herman van Velzen. Hij stamt rechtstreeks af van Berent via de zogenaamde Jan-of-Holder-tak.

Frans werd geboren in Gaanderen op 15 maart 1902 als zoon van bakker en landbouwer Franciscus Theodorus Roes, geboren 1833 in Rees, overleden 1907 in Gaanderen, en Geertruida Hendrika Zaalberink.

In mannelijke lijn teruggaand komen we vervolgens tegen:

-Daniël Henricus (Heinrich) Roes, smid, geb. 1794 in Sinderen, overl. 1874.

-Joannes Theodorus Roes, landbouwer op Het Holder in Breedenbroek, 1756-1840.

-Joannes Roes, landbouwer op Het Holder in Breedenbroek. Hij werd geboren rond 1703 in Gaanderen op Ter Boeck als zoon van Berent Roes(sen) en Hendersken ter Boeck, overleden 1771 in Breedenbroek.

G.D. 3/2 - 1996